

Sygn. akt **IIK 949/14 (1 Ds. 2340/14)**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 6 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Kochan

Protokolant: Sylwia Sobczak-Pizuch

przy udziale ---- Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Śródmieście

po rozpoznaniu sprawy

A. I.

syna P. i H. z domu D.

urodzonego(...)r. we W.

PESEL: (...)

oskarżonego o to, że

w dniu 23 sierpnia 2014 roku we W. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości - 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...), przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków z dnia 18 lutego 2009 r. o sygn. akt VII K 50-09 za czyn z art. 178a § 1 kk

tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

I. uznaje A. I. za winnego tego, że w dniu 23 sierpnia 2014 roku we W. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości - 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...), tj. za winnego czynu z art. 178 a § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. wymierza mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesza oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 4 (czterech) lat;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności w przypadku jej zarządzenia zalicza oskarżonemu okres jego zatrzymania w dniach 23 sierpnia 2014 r. i 24 sierpnia 2014 r., tj. 2 (dwa) dni;

IV. na podstawie art. 42 § 2 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 (czterech) lat;

V. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. zobowiązuje oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby;

VI. na podstawie art. 73 § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

VII. na podstawie art. 49 § 2 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. orzeka od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 3000 (trzy tysiące) zł;

VIII. zasądza od oskarżonego koszty procesu w całości, w tym opłatę w wysokości 180 (sto osiemdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 sierpnia 2014 roku we W. na ulicy (...) policjanci zatrzymali kierującego pojazdem marki H. (...) o nr rej. (...) oskarżonego A. I.. Po przebadaniu okazało się, że był on w stanie nietrzeźwości 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Stężenie alkoholu miało tendencję wzrostową (II badanie 0,80 mg/l).

W dniu 28 sierpnia 2014 r. wydano postanowienie o zatrzymaniu oskarżonemu prawa jazdy, odebranego mu w dniu 24 sierpnia 2016 r.

Dowód:

Wyjaśnienia oskarżonego – k. 13-14, 71

Zeznania świadka M. C. – k. 61-62, 139

Zeznania świadka T. K. – k. 63-64, 140

Notatka urzędowa – k. 1

Protokół użycia urządzenia kontrolno-pomiarowego – k. 3-8

Wobec oskarżonego nie zachodzą warunki z art. 31 § 1 lub § 2 k.k.

Oskarżony (ur. (...)) ma wykształcenie średnie, z zawodu jest technikiem budowlanym. Jest rozwiedziony, ma dwoje dzieci. Uprzednio był karany.

Dowód:

Opinia sądowo-psychiatryczna – k. 118-120

Karta karna – k. 26-28, 88, 145, 169

Akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków sygn. akt VII K 50/09 i akta Sądu Rejonowego w Kłodzku VIII K 626/08

Dane o oskarżonym – k. 49

W postępowaniu przygotowawczym oskarżony dwukrotnie przyznał się w całości do zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. Oskarżony nie stawiał na ani jedną z rozpraw.

Stan faktyczny i zgromadzony materiał dowodowy nie budzi żadnych wątpliwości Sądu.

Obaj świadkowie - M. C. T. K. są policjantami, którzy zatrzymywali oskarżonego. Jak obaj podali w postępowaniu przygotowawczym, od oskarżonego czuć było silną woń alkoholu, po zatrzymaniu oskarżony został zbadany przez lekarza i przewieziony do (...).

Oskarżony został przebadany przez lekarzy psychiatrów, o co wносиła obrońca i z uwagi na podjęte leczenie psychiatryczne (zaświadczenie o podjęciu leczenia w dniu 13 lipca 2015 r.). Oskarżony został zbadany przez biegłych i sporządzili oni opinię psychiatryczną.

Biegłe zaobserwowały w trakcie badania, że oskarżony ma nastrój obniżony sytuacyjnie, oraz obniżoną zdolność do kontroli emocji, lecz jednocześnie, że tok jego myślenia i spostrzeganie nie nosi znamion zaburzeń psychotycznych, a intelekt oskarżonego jest w normie. Po przeprowadzonym badaniu stanu psychicznego, zapoznaniu się z aktami biegłe zgodnie orzekły, że oskarżony nie jest chory psychicznie w rozumieniu psychozy i nie był chory psychicznie tempore criminis, nie jest też upośledzony umysłowo, zaś podany sposób picia nie pozwala rozpoznać zespołu uzależnienia od alkoholu. Leczenie psychiatryczne z powodu depresji nie ma wpływu na ocenę poczytalności w odniesieniu do przedstawionego zarzutu. Wbrew twierdzeniom obrony, co stwierdziły biegłe w konkluzji opinii, analiza zachowania oskarżonego pozwala wykluczyć zaburzenia świadomości, który po zatrzymaniu nawiązał kontakt słowny, podał dane osobowe, był badany przez lekarza i składał podpisy pod protokołami. Działania oskarżonego nie miały motywacji psychotycznej, były wynikiem rozhamowującego działania alkoholu. Nie zachodzą warunki z art. 31 § 1 lub § 2 k.k.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, biegłe wiedziały o tym, że oskarżony choruje na cukrzycę (k. 118) i bierze od 8 lat leki. Jest chyba oczywiste, że jeśli oskarżony długo przyjmuje leki, winien znać swoją reakcję na alkohol oraz przebieg swojej własnej choroby, zwłaszcza to, co wpływa na pogorszenie stanu zdrowia. Od dawna wiadomo, że cukrzyca kontrolowana jest chorobą, którą można opanować przy zastosowaniu minimum dyscypliny. Wbrew twierdzeniom obrony biegłe wzięły pod uwagę, że oskarżony mógł zażyć leki (k. 119).

Opinia biegłych jest pełnowartościowym dowodem w sprawie, sąd w całości podzielił jej wnioski, oceniając opinię jako pełną, metodologicznie poprawną, jasną w konkluzjach i właściwie uargumentowaną. Całkowicie nie podzielił Sąd obaw obrony co do poprawności opinii, zwłaszcza zaś za dowolny uznał są wniosek, że skoro oskarżony zażywał leki (lecz nie wiadomo jakie i kiedy), to mogły ono wpłynąć na zachowanie oskarżonego. Trzeba bowiem podkreślić, że oskarżony był pod wpływem alkoholu i kwestia bliżej nieznanych leków i ich nieznanego działania jest w tej sprawie bez znaczenia, zwłaszcza że biegłe o to pytały, otrzymały odpowiedź i wzięły ją pod uwagę stawiając diagnozę. W ocenie Sadu podwójne hipotezy nie są właściwym sposobem na zaprzeczanie jasności opinii. Nie są nią także dokumenty sporządzone poza postępowaniem i dla jego celów (prywatna opinia psychiatry, którego pacjentem był oskarżony jeden raz). Należy już tylko napomknąć, że w innych postępowaniach oskarżony nie powoływał się na chorobę psychiatryczną lub leczenie, a wręcz temu zaprzeczał (protokół w sprawie VII K 50/09 z dnia 18 lutego 2009 r.)

Sąd z urzędu szczegółowo badał kwalifikację prawną czynu. W zarzucie aktu oskarżenia wskazano, że oskarżony czynu dopuścił się, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków z dnia 18 lutego 2009 r. o sygn. akt VII K 50-09 za czyn z art. 178a § 1 k.k., z tego powodu oskarżyciel publiczny zdecydował o zakwalifikowaniu tego czynu z art. 178a § 4 k.k. Kilka razy zwracano się o kartę karną oskarżonego oraz akta wskazanej sprawy, by rozwiać wątpliwości w tej kwestii.

Z wydruków karty karnej (k. 27, 88) wynikało, że oskarżony był karany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 20 października 2008 r. (sygn. akt VIII K 626/08) za czyn z art. 157 § 1 k.k. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby oraz wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków z dnia 18 lutego 2009 r. (sygn. akt VII K 50/09) za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby.

Na k. 145 znajduje się karta karna, z której wynika, że oskarżony figuruje tylko jako skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 20 października 2008 r. (sygn. akt VIII K 626/08) za czyn z art. 157 § 1 k.k. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby.

Na k. 169 znajduje się karta karna, z której wynika, że oskarżony figuruje tylko jako skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 20 października 2008 r. (sygn. akt VIII K 626/08) za czyn z art. 157 § 1 k.k. na karę

pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby oraz wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 15 kwietnia 2015 r. (sygn. akt XII K 717/14) za czyn z art. 305 ust. 1 ustawy prawo o własności przemysłowej na karę grzywny.

Analiza skazań i zatańc pozwoliła Sądowi na ustalenie, że oskarżonemu nie można przypisać czynu z art. 178 a § 4 k.k.

Problem był już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. I tak, w uchwale z dnia 15 grudnia 1987 r. (VI KZP 39/87) Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli w chwili orzekania poprzednie skazanie uległo zatańciu, nie może ono uzasadniać przyjęcia powrotności do przestępstwa, nawet wtedy, gdy kolejne przestępstwo zostało popełnione przed upływem terminu przewidzianego dla zatańcia poprzedniego skazania. W niniejszej sprawie zatańcie jednak niewątpliwie nastąpiło, a to mianowicie 26 sierpnia 2011 r.

W jednym z ostatnich orzeczeń Sąd Najwyższy postawił tezę, iż fakt zatańcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178 a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178 a § 4 k.k. zaistniały dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178 a § 1 k.k. uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 178 a § 4 k.k. także wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatańcia wcześniejszego skazania. Nie stanowi natomiast przeszkody do przyjęcia odpowiedzialności na podstawie art. 178 a § 4 k.k. zatańcie w dacie wyrokowania, skazania za przestępstwo, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych jeżeli będący przedmiotem osądu czyn określony w art. 178 a § 1 k. został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu.

I ta okoliczność nie zachodzi, albowiem w dniu 16 kwietnia 2009 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków wpłynęła informacja o wykonaniu środka karnego uprzednio orzeczonego w sprawie. Potwierdza to także fakt, że w dniu dokonania czynu, o którym mowa w tej sprawie oskarżony dysponował prawem jazdy, bo zostało mu ono zatrzymane.

Wziąwszy pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, Sąd uznał A. I. za winnego tego, że w dniu 23 sierpnia 2014 roku we W. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości - 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...), tj. za winnego czynu z art. 178 a § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Niewątpliwą jest rzeczą, że prowadzenie pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego godzi w sposób bezpośredni w bezpieczeństwo ruchu, stanowiąc umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa oraz stwarzając hipotetyczne niebezpieczeństwo nastąpienia poważnych skutków.

Art. 178a § 1 k.k. kryminalizuje bezskutkowe prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Uzasadnieniem karalności samego prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego jest poważne zagrożenie, jakie ono stwarza dla osoby prowadzącej pojazd oraz innych osób. Kierowanie pojazdem, a zwłaszcza pojazdem mechanicznym po drogach publicznych wymaga pełnej sprawności psychomotorycznej, czujności, napięcia uwagi, zdolności do natychmiastowego, prawidłowego reagowania na powstające sytuacje na drodze. Tymczasem - jak dowiodły liczne badania - nawet małe ilości alkoholu (poniżej 0,5‰) w organizmie człowieka powodują istotne zaburzenia percepcji i uwagi, upośledzenie koordynacji ruchów, osłabienie sprawności wzroku, zwężenie pola widzenia i akomodacji. Do tego dochodzi odhamowanie psychiczne, spotęgowanie reakcji popędowych, osłabienie samokrytycyzmu i poczucia odpowiedzialności, większa skłonność do ryzyka. Nagminność tego rodzaju zachowań oraz to, że bardzo często jazda w stanie nietrzeźwości kończy się tragicznymi skutkami spowodowała, że konieczne stało się kryminalizowanie takich zachowań. Uwadze Sądu nie umyka oczywiście, że w zakresie zapobiegania, punitywizm jest metodą o ograniczonej skuteczności, a konieczne jest zastosowanie innych metod wpływających na kreowanie pozytywnych postaw społecznych.

Podmiotem przestępstwa mogą być wyłącznie osoby kierujące pojazdami mechanicznymi lub innymi pojazdami, a znajdujące się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających. Są to zatem przestępstwa indywidualnie właściwe (*delicta propria*). Nie budzi przy tym sporów okoliczność, że nie można utożsamiać kierowania

z pojęciem prowadzenia, które obejmuje nie tylko zachowanie będące czynnością kierującego, nadrzędną w ramach zespołu prowadzącego pojazd (por. K. Buchała, glosa do wyroku SN z 3 lutego 1969 r., V KRN 9/69, LexPolonica nr 314583, PiP 1970, nr 5, s. 832). Przepięstwa z art. 178a § 1 i 2 k.k. mogą być popełnione wyłącznie z winy umyślnej. Jednak odpowiedzialność na podstawie tego przepisu może mieć miejsce zarówno wówczas, gdy sprawca ma świadomość, że znajduje się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, jak i wtedy, gdy przewiduje, iż alkohol bądź inny środek nie został wydany z organizmu i na to się godził. Oskarżony w niniejszej sprawie nie miał podstaw, by sądzić, że spożyty przez niego alkohol - ze względu na czas wprowadzenia go do organizmu - uległ rozpadowi, zwłaszcza zaś jeżeli równolegle zażywał jakiegokolwiek leki, nie tylko na cukrzycę.

Wstępki wskazane w art. 178a § 1 i 2 k.k. należą do grupy formalnych, sam fakt bowiem prowadzenia pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu w stanie nietrzeźwości albo pod wpływem środków odurzających stanowi ich ustawowe znamiona. Bez znaczenia jest okoliczność, że pojazd był prowadzony prawidłowo i nie wprowadzał żadnego niebezpieczeństwa (por. wyrok SN z 24 listopada 1960 r., V K. 556/60, (...) 1961, nr 1, s. 190, wyrok SN z 10 marca 1964 r., IV K. 1296/61, OSNKW 1964, nr 10, poz. 152).

Oskarżony był uprzednio karany, dlatego Sąd uznał, że należy mu wymierzyć karę pozbawienia wolności, ponieważ nie wyciągnął on należytych wniosków z uprzednich skazań.

Jednakże z uwagi na zmienioną kwalifikację prawną i wzięwszy pod uwagę zarówno kartę karną oskarżonego, jak i zastosowanie ustawy względniejszej, linię życiową oskarżonego, wiek i inne okoliczności podmiotowe, Sąd na podstawie art. 69 § 1 i § 2 oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 4 lat. Dłuższy okres próby pozwoli na należyłą kontrolę zachowania oskarżonego.

Oskarżony był zatrzymany, dlatego też, na podstawie art. 63 § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k., na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności w przypadku jej zarządzenia zalicza oskarżonemu okres jego zatrzymania w dniach 23 sierpnia 2014 r. i 24 sierpnia 2014 r., tj. 2 (dwa) dni. Liczba dni została policzona na starszych, względniejszych dla oskarżonego zasadach (daty, nie godziny).

Oskarżony znajdował się pod wpływem alkoholu stąd na podstawie art. 42 § 2 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. Sąd orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat.

Z akt sprawy wynika, że oskarżony ma problemy na tle używania alkoholu na tle choroby cukrzycowej. Z tego też powodu, na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k., Sąd zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby. Ograniczenie to musi być jedna kontrolowane, dlatego na podstawie art. 73 § 1 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. Sąd oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora.

Z uwagi na czas popełnienia przestępstwa i zastosowanie przepisów względniejszych dla sprawcy, Sąd na podstawie art. 49 § 2 k.k. w związku z art. 4 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 3000 zł;

Nie ma powodu, by zwalniać oskarżonego od kosztów, zasądził więc Sąd od oskarżonego koszty procesu w całości, w tym opłatę w wysokości 180 zł od kary pozbawienia wolności.